

GORIŠKA STRAŽA

Izdaje vsako sredo opoldne. Velja za celo leto 12 Kr, za en mesec 1 L, za inozemstvo 20 L; posamezne številke 20 stot.
— Uredništvo in uprava: ul. Veturini 9. —
— ODGOVORNI UREDNIK: ROMAN CEJ. —

Blagor tistemu, ki ima mladino za seboj; po svojem srcu vzgojeno, svoji duši drago. Ta ima bodočnost. Gorje mu pa, ki se mladine boji!

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se plačajo naprej in stanejo 4 lire v visočini enega cm v enem stolpu.
— List izdaja konsorcij »GORIŠKE STRAZE«. —
— Tisk »NARODNE TISKARNE« v Gorici. —

Socialni tečaj v Gorici.

Nad sedemdeset mladeničev iz vseh krajev naše dežele se je zbralo v dneh od 2. do 5. februarja na socialnem tečaju **Kmetijske in delavske zveze.**

Narodi ki se hočejo kot takšni v bodočnosti ohraniti in vzdržati, morajo zidati svojo stavbo na temelje najširše demokratične politične, gospodarske, kulturne in karitativne organizacije.

Vprašanjem vsestranske organizacije primorskega ljudstva je bil posvečen prvi socialni tečaj Kmetijske in delavske zveze.

Udeleženci socialnega tečaja se globoko zavedajo, da so prevzeli na svoja ramena veliko in odgovorno nalogo, da so prevzeli nase dolžnost, da izvedejo med našim ljudstvom organizacijo, ki bo kos vsem škodljivcem in nasprotnikom našega ljudstva, bodisi narodnim, gospodarskim ali kulturnim — tujim in domačim.

Udeleženci socialnega tečaja se pa na drugi strani tudi zavedajo, da se je usvarila na socialnem tečaju prva armada javnih delavcev, katere znaki so: enotna jasna načela, enotna volja, prijateljstvo, zaupanje in vera v zmago.

Udeleženci socialnega tečaja so se tudi uverili, da je mogoče podreti živdove, ki ločijo takozvano »inteligenco« od kmečkega in delavskega ljudstva, ter da se »moram« ideja demokracije udeležiti v vsem javnem življenju našega ljudstva, da se mora napovedati najodločnejša borba ljudskim strastem: pijačevanju, brez potrebnemu - gospodarsko, narodno, moralno in kulturno, škodljivemu veseljačenju, ljudskemu egoizmu, ker mora biti bodočnost našega ljudstva zgrajena edino na temeljih treznosti, poštenosti,

varčnosti v duhu smotrne požrtvovalnosti in vzajemnosti.

Vsi, ki so se udeležili socialnega tečaja »Kmetijske in delavske zveze« so spoznali nujno potrebo borbe proti kapitalističnemu izkoriščanju našega delavnega ljudstva; za to so bili enodušno prepričani, da se mora »Kmetijska in delavska zveza« boriti z največjo odločnostjo proti krivičnim veleposestnikom za pravice kotonov v Brdih. Radi »enotnosti, edinstvi in sloge« se ne smejo zapostavljati gospodarski in socialni interesi delavskega ljudstva.

Odobraval so z resnim povdankom socialno-gospodarski program »Kmetijske in delav. zveze«, ki je protikapitalističen in ki zagovarja gospodarske in socialne pravice vsega delavnega ljudstva.

Seme je posejano! Z isto ljubeznijo, s katero smo na socialnem tečaju razpravljali o vseh predmetih, moramo sedaj iti na delo, da se vsi naši načrti, v najkrajšem času uresničijo in da bomo prejeli obilo sadov v kulturnem, gospodarskem in političnem oziru.

O vas, fantje in možje, ki ste se udeležili prvega socialnega tečaja »Kmetijske in delavske zveze«, naj govori zgodovina primorskega ljudstva, da ste iz ljubezni ču svojega ljudstva in njegove organizacije žrtvovali svoje osebne koristi, da ste iz sebe vzgajali prvo četo nesebičnih, delavnih, svojih socialnih dolžnosti se zavedajočih mož, ki so ustvarili med svojim ljudstvom krepko ljudsko organizacijo.

Zgodovina primorskega ljudstva naj ugotovi, da je pomenil prvi socialni tečaj »Kmetijske in delavske zveze« politični, gospodarski in kulturni preporod goriških Slovencev in vsega primorskega ljudstva.

Novi papež Pij XI.

V ponedeljek dne 6. tm. ob 12 uri 27 m. se je prikazal na balkonu bazilike sv. Petra, kardinal Bioletti in naznanil, da je izvoljen za papeža kardinal Ratti kot Pij XI. Ob 12.43 se je prikazal novi papež, ki je glasno molil »Confiteor«. Nato je podelil trikratni blagoslov. Po Rimu so zazvonili zvonovi.

Njegova Svetost Pij XI., do sedaj kardinal Ratti, se je rodil v Desio v Lombardiji dne 30. maja 1857. Novi papež je torej v 65. letu svoje starosti. Nje-

gov oče je bil uslužbenec v predilnici svile in je postal pozneje solastnik podjetja. Mladi Ahilej Ratti je stopil v desetem letu starosti v semenišče sv. Petra mučenika, pozneje v semenišče v Monzi in nazadnje v milansko semenišče. Svoje nadaljnje šole je napravil v Rimu na gregorijanskem vseučilišču, kjer je postal doktor bogoslovja. Leta 1879. je bil posvečen za mašnika in se je povrnil v Milan, kjer je poleg drugega svojega delovanja tudi poučeval v velikem semenišču. Kma-

lu je postal član učenega društva »Ambrosiana« in je v kratkem času zaslovel kot izvrsten učenjak, tako da je bil imenovan tudi za člana lombardijskega zavoda za znanosti. Leta 1914, ga je rajnski papež Benedikt XV. poklical v Rim in ga imenoval za načelnika vaticanske knjižnice. Tu je bil ves čas svetovne vojne. Po vojni l. 1918. je bil imenovan za apostolskega nuncija v Varšavi, glavnem mestu osvobodene Poljske. Papež Benedikt XV. ga je imenoval tudi za velikega komisarja katoliške cerkve povodom ljudskega glasovanja v Gornji Šleziji. Na obeh mestih — v Varšavi kot apostolski nuncij in v Gornji Šleziji kot veliki komisar — je pokazal velike diplomatske sposobnosti. V juniju lanskega leta je

bil povzdignjen do kardinalske časti in takoj nato je bil imenovan za nadškofa v Milanu.

Izvolitev kardinala Ratti-ja za rimskega papeža dokazuje, da je sveti kolegij s svojim sklepom odobril cerkveno politiko rajnskega Benedikta XV., t. j. politiko pomirjenja in vzpostavljanja odnosov z vseni državami. Pij XI. je prvi papež po l. 1870, ki je podelil svoj papeški blagoslov in se pri tem obrnil napram množici, ki je bila zbrana na trgu sv. Petra. Značilna je ta izvolitev tudi vsled tega, ker je pala na moža, ki je opravljal važno službo v Poljski in se torej lahko smatra za dobrega poznavalca slovaškega vzhoda.

Občinske volitve na Goriškem.

»Goriška Straža« in »Edinost« ste pomotoma objavili, da so v nekaterih občinah, kakor n. pr. v Biljani, Medani, Velikem dolu i. t. d. zmagali komunisti odnošno socialisti.

O komunizmu, odnošno socializmu na Goriškem moramo govoriti trezno in previdno. Člane komunistične stranke imamo v Solkanu, ki so organizirani in razredno zavedni; v Solkanu so komunisti sicer zmagali, toda zmage niso praznovali, ker se je niso veselili vsled zavesti da ne odgovarja njihovi moči, marveč da se morajo za njo zahvaliti sebičnemu ljudem ki so hoteli na vsak način priti v občinski svet, bodisi radi tega, ker so se borili za osebno čast ali pa za konita!

Komuniste imamo tudi v Podgori kjer niso zmagali, kričave komuniste imamo v Števerjanu, ki niso zmagali! Zmagali so »komunisti« v Štandrežu, v Mirnu, v Desklah, toda tudi teh komunistov ne smemo prištevati med organizirane in zavedne komuniste. Te »komunistične« skupine so zmagale slučajno in v prvi vrsti radi tega, ker niso poštene, delavne, ljudske skupine v teh občinah goriške okolice podpirale magnatov in ljudi, ki so iskali svojo čast, svoje osebne koristi, ljudi, katerim so občina in koristi občanarjev deveta briga.

To odgovarja resničnosti: poštenim, ljudskim, socialnim skupinam, ki so nastopale za koristi kmečkega in delavnega ljudstva, se imajo za svojo zmagano!

liti »komunisti« v Solkanu, »komunisti« v Mirnu, Štandrežu in drugod.

Smatramo pa za svojo dolžnost, da opozorimo javnost na »socialiste« v Biljani, Medani, Velikem dolu.... V Medani, Biljani, Vel. dolu in drugod po Brdih niso zmagali socialisti in ne komunisti iz eno stavnega razloga, ker jih tam ni! Zmagali so pošteni koloni, ki so se združili v kolonsko zvezo, da se uspešno borijo za svoje gospodarske in človeške pravice proti veleposestnikom, ki so hoteli dobiti občine in občinsko upravo v svoje roke. Koloni so se združili z malimi kmetji in posestniki in ta delavna ljudska skupina je zmagala nad protinarodnimi in proti socialnimi veleposestniki! Slišali smo, da je ta skupina hotela v svojo zvezo tudi dva poštena, pravična veleposestnika T. Š. in F.

Ako mislijo veleposestniki proglasiti zmagajoče skupine kolonov in malih kmetov za »socialiste«, »komuniste« in protinardne - svobodno jim, toda naše časopisje in naša politična organizacija obsoja kričave »narodnjaške« veleposestnike in hoče podpirati ljudske skupine v borbi za njihove pravice.

Posebno opozarjamo Medance, da se ne uklonijo pred protizakonitim pritiskom, ki ga izvaja neki vsem. Bricem in širši javnosti znani veleposestnik s tem, da proglašaja za izvoljenega njemu ljubega kandidata dočim proglašaja za neizvoljenega poštenega in delavnega kolona Cukjati, ki je bil kot tak zapisan na volilni izkaznici in pripuščen od volilnega urada ki glasovanju, dočim je vpisan v volnem imeniku pod imenom Zuckjati. Medanci,

Dan plačila.

Zgodovinska povest. Piše Tine Matko.

× (4)

Vozovi so odskakovali po slabi razriti cesti, priganjajoči so pomagali živini z glasom in z bičem, zakaj solnce je že stalo silno nizko in se je bilo bati, da zdaj zdaj pada v ravnino.

Nad Čedadom se je bočila večerna zarja. Spočetka čisto mehka, skoraj mlečna, kot roznata polt skozi tančico, potem se zarudela močneje in kakor da tam zabaja, kjer se svet spuščaja v nedogledno brezdnino umira ogromno telo in brziga kri na kvišku, tako je vstajala silhueta vsega, gričev, hiš in dreves na krvavem ozadju.

Štefan je pogledal večerno zarjo in dolgo ni mogel obrniti pogleda od nje.

»Poglej kri«, je dejal čez nekaj časa Jaku. »Kot da vojska še ni končana.«

Jaka Urhov, ki je molče šel poleg voza skoraj vso pot, je pogledal in skoraj jezno zarenčal: »Kaj se ti blede o vojni. Če se ti ljubi, pojdi še enkrat za kozarja in...«

»Vendar nekaj pomeni«, je gledal Štefan na nebo in pred očmi se mu je iz oblačkov kopicil mlad vitez z belim peresom, ves s krvjo oblil.

»Kaj naj pomeni? To pomeni, da si šleva, ker se bojiš, ker se potikaš po svetlu, doma ti pa dekle...«

Jaka Urhov ta dan nobenega stavka ni dokončal. Na desni in na levi je rastle goščava, tu pa tam je bila hiša, skrta, zaravovana, temna. Vsak hip je švignil Jakov pogled za grm, pod breg, kot bi česa čakal.

Štefanu so zablistale oči. Hotel je izgovoriti nekaj trdega, a je zamolčal. Čez nekaj hipov je vendar vprašal prema govaje, skoraj z nasmehom:

»Česa iščeš?«

»Tvojeja tekmeca.«

Štefanu je udarila kri v lica.

»Moj tekmeč je na Grumperku.«

»Za grmom je ali je na Urusperku, če ne vohuni po čedajskih gostilnah v vruga preoblečen, kdaj pridejo kakri trgovci po podbeneški cesti.«

Še je imel Jaka grenko besedo na jeziku, pa je umolknil. Rdeči obrisi na nebu so postajali vedno bolj temni, iz globeli nadiške struge so vstajale sence, podobne strahovom in legale ob cesto.

Tako so prišli do bližine šenkvirinskega mosta. Cerkvica je bila že vidna in v ozadju Čedad.. Na levi je sedel v bregu Grumperk kot črn zlodej in se zlobno režal iz šume, kot bi hotel vsak hip planiti popotnikom na vrat.

Tisti hip, ko je nekje zazvonilo avemarijo s tenkim glasom enega zvona, je planila živina pri prvih vozeh v stran in zakopala v tla, ena os se je zlomila, vozovi so se skoro preobrnila. Tenek brlžg se je razlegnil po okolici in iz grmovja in iz za skali so vzrastle sence, ki so zadobile telo in glas in s krikom planile na živino, vozove in potnike. Nihče ni mogel vedeti koliko jih je, kdo so, kakšni so. Mehanično so prvi hip vsi obstali, nato pa so planili besno in zgrabili za vsako orodje ki je bilo pri rokah. Krik čim je pomagal. Živina se je kakor ukopala v tla, voz je zadeal v voz, da ni mogel nihče v mesta, ne naprej, ne nazaj. Na kako pomoč ni mislil nihče, zato se je vsakdo stem

večjo besnostjo oprijel obrambe za žive in mrtve. V poltmi so bile še vedno jasno vidne postavbe grajskih hlapcev, ki so ropali za svojega gospoda in se porazdelili med vozove in tovore. Eden je obležal na tleh. Dva sta se valjala in rjovel, nekdo je kričal na pomoč, da je presunljivo udarjalo skozi ušesa in večalo grozo nad vse obupne bitke. Videti je bilo, da napadalcu niso pričakovali takega odpora. Za hip so skoraj omagali. Dva sta ležala nezavestna na tleh, nekdo je vpil potnikom, naj se udajo; slišal ga ni nihče, razzen Jaka Urhovega, ki se mu je približal in ga udaril: »Tu imaš, pes razbojniški!«

Štefan je imel v rokah okovan kol in udrihal okrog sebe, dasi že davno ni imel nasprotnika več. Tisti hip, ko je to spoznal in je povetil za trenutek svoje orožje, se je prikazal na cesti konj in na njem jezdec. Štefan je videl samo črno vitko postavo, zavito v plašč in na klobuku belo pero. Kot bi zledenela kri v njem, je občutil ta trenutek. Skoprnel bi bil od zavzetja in srda, ki sta se hkratu pojavila v njem. Toda tisti hip ga je popadla kot omotica in konj je šel preko nje...

Skrivnostni jezdec je odločil bitko. Par trgovčevih ljudi je obležalo pri vozovih, drugi so se poizgubili, zbežali, ranjenci so se zavlekli v grmovje in travo, lizali roso in tajili bolečine. da bi se ne izdali.

Ob cesti pa je zagorel kres, ob katerem so rajali pijani grajski hlapci pozno v noč in vlačili tovore domov.

×

Štefan je ležal za cerkvijo sv. Kvirina, kamor se je bil zavlekel. Udarec ki mu ga je zadel konj, ni bil hud. V glavi je

čutil hudo omotico, še huje pa ga je peklo v duši.

»Prav on je bil.«

In je zastokal, kot da je ta bolečinska stokrat hujša od telesne.

Okoli polnoči se je pomaknila senca pod lipami in obstala. Štefan je dvignil glavo in vprašal malo postavbo: »Ali si ti, Jaka?«

In kot da se je ta silno razveselil, je bil njegov glas: »Štefan, še živiš?«

»Živim. Pasje se je izteklo.«

Moža sta sedela na rosnj travi in se pogovarjala do tedaj, da je pričela zarja oznanjati dan.

»Saj sem mu dejal: ne na Čedad. Trikrat ga oropajo, preden je v mestu. Ni ubogal, trma, lakomna. Zdaj pa ima. Naj me zlodej, če grem še enkrat po tej cesti, kot bi šel peklu skozi žrelo.«

To je govoril Jaka Štefan pa je stisnil zob. »S kopti me je pogazil zlodej. Udaril bi ga in bom ga udaril. Po dnevi in po noči mu bom za petami in če ga ne izvoham na cesti, pojdem na njegov grad, da mu pokvečim vražji obraz, da ne bo zapeljavaj, in mu storim na način, da ne bo mogel sedeti na konju. Videl sem ga razločno in spoznal bi ga. Po Čedadu se tudi klati, praviš?«

»Kaporjaki so kot večča, povsod so in nihče jih ni. Sodniki in razbojnik, moč imajo od hudiča, še patriarh jim je more vzeti.«

»Pojdiva v Čedad!«

Z zarjo sta se moža napila studenčnice, pojedla skorjo kruha in stopila na cesto, bolna, siromašna, mračna in jezna na čudno pravico, ki ne daje, ampak jemlje.

kmetje in koloni, branite svojo čast, svoje pravice — vaš utok mora biti rešen ugodno za našega kandidata in s tem za bolj pošteno, pravično, ljudsko občinsko upravo v Medani.

Goriško delavno ljudstvo je zrelo do volj, da gospodarji v občini samo, in ne rabijo varuhov, sebičnejšev, ljudi ki so proti ljudskim interesom.

Iz istega razloga pozdravljamo zmagovalno »malo kmečko skupino«, ki je zmagala v Velikem dolu z 81 glasovi proti »boljši kmečki skupini«, ki je dobila manjšino.

Pozdravljeni vsi »socialisti«, »komunisti« v Medani, v Biljani, Velikem dolu in drugod.

Shod v Idriji.

Pred 600 osebami je imel državni poslanec Virgilij Šček shod v Idriji, kjer je govoril o političnem položaju v Italiji, o gospodarskih razmerah v državi in končno je prešel na vprašanje idrijskega rudokopa. Izvajal je v glavnem sledeče:

Ta slavni rudnik, ki je dajal deža nad tisoč delavcem in ki je pred vojno letno donasal redno pol milijona kilogramov živega srebra, je bil po vojni pasiven. Živo srebro se je rabilo zlasti pri čiščenju zlatih žil v Kaliforniji, pri nabojih in v medicinalijah. V Kaliforniji se je bilo delo ob koncu vojne obustavilo in talko je prišlo, da je bilo v Idriji nakopičenih nad 12 tisoč steklenic po 34 in pol kg živega srebra, a produktivna cena je bila mnogo višja od prodajne. V tistem času je nameravala vlada delo začasno obustaviti. To bi bilo usodno ne le za rudarje, marveč usodno za vso Idrijo in ves okraj. Žal, da ni zavzelo v tem času društvo »Eđinost« nobenega stališča in da ni storilo nobenega koraka. Zasebniki so se morali na svoje pest zanimati za to za idrijski okraj življenjsko vprašanje in ti so doseglj, da je vlada popolnoma opustila grozno misel.

Pa še drugo hudo preskušnjo je prestala Idrija v pravkar preteklem letu. Komunisti v Italiji so hoteli za vsako ceno ustanoviti za vse rudokope v državi konsorcij, ki naj bi prevzel obratovanje rudnikov. Sklenili so dogovore s kapitalističnim družbo »Monte Amiata«, ki naj bi dobavljala denar in tehniški materijal. Zato naj bi se v Rimu ustanovil urad za prodajo živega srebra. Za notranjo državo je bil konsorcij baje že osnovan, in komunisti so hoteli pridružiti konsorciju še primorske kope: premogokop v istrskem Labinju, rudnik v Idriji in cinkov rudnik v Rajblju. Različne laške stranke so se živo zanimale za to vprašanje, le naše politično društvo ni ganilo v tem ozirju prsta. Nevarnost je bila zares skrajna, zakaj kompetentni minister, to je onj za poljedelstvo, je že imel v mislih načrt za pogodbo, ki naj bi se podpisala. Eđina oseba, ki je tačas odpirala delavcem oči, je bil gospod Godina. Posrečilo se nam je dobiti v roke vse dopise med družbo »Monte Amiata« in konsorcijem. Tedaj so se delavci posebe name obrnili. Silno težavno je bilo zavzeti jasno stališče napram prevažnemu vprašanju. Takrat sem imel v Idriji konferenco in rudarji obeh zvez, komunistične in krščanske-socialistične, sta mi izročili izjavo, s katero sta se obe grupi izrekli proti temu, da bi vlada dala rudnik konsorciju v obrat. Podprt po tej izjavi od tisoč delavcev, na bodrila gospoda D. Godina in na lastno prepričanje sem začel v zvezi z nekaterimi poslanci drugih strank boj zoper nameravani pogodbi. Naša volja je zmagala v veliko ogroženem delavskih voditeljev v državi. In čas je dokazal, da smo bili ubrali pravo pot. Mi stojimo sicer na stališču, da treba rudnik socializirati, a zavedamo se tudi dejstva, da delavstvo še ni zato dovolj pripravljeno in smo bili gotovi, da bi se vsak prenačilen korak ponesrežil v škodo delavstva in splošnosti. In res smo pred kratkim izvedeli, da je imenovani konsorcij faliral. Prosluli konsorcij, ki je hotel obratovati vse kope v Italiji, je razpolagal s kapitalom 2600 lir in sodnija je ugotovila, da ima konsorcij sedaj 900 tisoč lir primanjkljaja. Vrhutega dolguje konsorcij delavcem plače od aprila sem v znesku 150 tisoč lir. Sami previdnosti se imamo zahvaliti, da nismo šli konsorciju na led in da smo obvarovali idrijske delavce najhujšega gorja. — Danes je trg za živo srebro zopet odprt, popraševanje veliko in tako stopa rudnik v normalno življenje.

Škodi. Poslanec Šček je predelal v zadnjem tednu štiri sestanke z dnevnim redom: Vojna odškodnina in »vodovod« v občinah; Doberdob, Jamlje, Opatjesclo in v Brestovici. Gospod poslanec bo obiskal vse kraške občine, ki so bile po vojni poškodovane.

Posebni kmetijski tečaj.

Na prizadevanje deželnega odbora goriškega se bosta vršila v področju deželnega kmetijskega urada meseca februarja 1922 sledeča posebna praktična kmetijska tečaja: 1) Od 20. do 25. februarja sadjerejski tečaj s posebnim ozirjem na obrezovanje. Italijanski tečaj se bo vršil v Beljanu, slovenski na deželni kmetijski šoli v Gorici, via Trieste. Najvišje število obiskovalcev je 30 za vsak tečaj. Na razpolago je 10 podpor po 90 lir za vsak tečaj. Tečaj prične dne 20. februarja 1922 ob 8 uri.

2) Dne 27. in 28. februarja 1922: trto-rejski tečaj. Cepljenje. Italijanski tečaj v Beljanu, slovenski na deželni kmetijski šoli v Gorici; za vsak tečaj je določeno 30 obiskovalcev in 20 podpor po 30 lir. Prošnje za vzprejem naj se preloži pravočasno po pristojnem županstvu deželnemu kmetijskemu uradu v Gorici. Vzprejemejo se kmetijski sinovi iz Goriško-Gradišćanske, ki so najmanj 16 let stari in ki znajo čitati in pisati. Podpore se nakažejo le najrevnejšim. Zahtevani podatki za vzprejem morajo biti razvidni iz prošnje, ki naj bo opremljena z odobrilnim pristavkom pristojnega županstva.

Živina iz Nemčije na račun vojne odškodnine.

Na podlagi italijansko-nemške mirovne pogodbe in tudi na podlagi podrobnih določil medzvezniške reparacijske komisije, dobi Italija od Nemčije izdatno število konj, goveje živine, drobnice in prašičev. Določena množina bi mogla povsem zadostovati za pokritje onega primanjkljaja v številu živine, ki je nastal vsled vojnih dogodkov. Ta način obnove ima poseben pomen za one kraje, ki so bili zasedeni od sovražnika, predvsem pa za naše odrešene dežele, ki so trpele v tej panogi narodnega gospodarstva največje izgube.

Precejšnja množina konj je bila zagotovljena naši deželi v letu 1921 in se je v resnici tudi razdelila med upravičence na račun vojne odškodnine. Druga še izdatnejša partija pred vsem goveje živine in drobnice, se bi morala pričeti razdeljevati, pod sličnimi pogoji že te dni. Če hočemo biti natančni, moramo reči, da bi se moralo začeti razdeljevanje že v drugi polovici meseca decembra lanskega leta in končati v teku meseca marca 1922. Italijanska vlada je že odposlala v Nemčijo posebne komisije, da prevzamejo živino, deželna uprava goriška je tudi že v naprej vse potrebno ukrenila, da bi se delitev mogla takoj pričeti in nemoteno vršiti, toda kljub vsemu temu se je moralo celo delovanje v tem zmyslu na enkrat prekiniti, ker Nemčija ni izpolnila sprejetih obveznosti.

Izgovori Nemčije radi neizpolnitve dogovorov, sklenjenih z italijansko vlado, so brezdvomno brez vsake podlage. A kar nas zanima v prvi vrsti je to, da so vsled postopanje Nemčije hudo poškodovane koristile naše dežele, prevsem pa naše kmetijstvo. Smo pa sicer gotovi, da naša samoupravna oblastva takoj obvestijo o tem viado, v svrhu, da ukrene z vsjo odločnostjo potrebne korake, da prisili Nemčijo k izpolnjevanju sprejetih obveznosti. Pri tem se more vlada sklicevati na svoje dobre pravice in se opirati na izvrševanje svojih dolžnosti, vsled katerih je vedno dolžna štiti skupne koristi cele države.

Poziv novim občinskim svetom.

Podpisano uredništvo prosi nove občinske svete, da mu nemudoma naznajo novoizvoljene župane, podžupane, po možnosti tudi vse občinske svetovalce!

V občinah, v katerih še ne bilo županskih volitev, naj se to izvrši takoj po volitvah!

Podpisanemu uredništvu je statistika o novih županih, podžupanih in občinskih svetovalcih nujno potrebna.

Občine goriške, notranjske in slovenske občine na Koroškem izvršite naproseno čim prej! — Uredništvo.

Pozor volilni odbori in zaupniki.

Statistika o izidu občinskih volitev je potrebna!

Podpisano tajništvo prosi volilne odbore in zaupnike naše politične organizacije da pošljejo uredništvu »Goriške Straže« podatke o izidu občinskih volitev v sledečem redu:

- Število vpisanih volilcev;
- Število glasujočih volilcev;
- Število glasov stranke, ki je dobila večino;
- Število glasov stranke, ki je dosegla manjšino.

II. Prosimo, da se označi pod kakšnim naslovom je nastopila ta ali ona

stranka, skupina v volilnem boju. Na pr. narodna, jugoslov. narodna stranka, gospodarska stranka, kmečka, delavska stranka i. t. d. Drugače naj se prijavi, da so se vršile občinske volitve, ne da bi nastopale kakšne stranke.

III. Zelo važno je za statistiko, da znamo, kako so sestavljeni občinski sveti z ozirjem na stanove! Za to prosimo, da se uredništvu sporoči koliko je v novih občinskih svetih: kmetov, delavcev, trgovcev, krčmarjev, uradnikov itd.

Vse občine goriške, notranjske in slovenske občine na Koroškem se nujno in uljudno naprosajo, da pošljejo uredništvu v najkrajšem času to zadevna poročila!

Tajništvo pol. dr. »Eđinosti«, Via Carducci št. 4.

Dopisi.

— Lokavec pri Ajdovščini. Pri obč. volitvah je zmagala tu pravzaprav le kmečka narodna stranka propadla pa je stranka goštev in plesalcev, ki so hoteli imeti svoje zastopnike, da bi godli in plesali, kadar bi se jim zljubilo. — V zadnjem času je ta občina precej napredovala; skoro po vsej občini se je napravil vodovod, to leto pa se namerava napekljati še električna razsvetljava. — Vpis volilcev je bilo 262, glasovalo jih je 213. Ker je bilo več različnih list in kandidatov, ni mogoče določiti štev. glasov po strankah.

— Planina pri Vipavi. (Veličasten pogreb). Na Svečnico smo pokopali Ivana Pijanovega, edenindvajsetletnega mladika ugledne Spodnje-Pipanove družine. Pri razstreljevanju hrastovega čoka mu je priletela težka grča na glavo, padel je v nezavest in po 24 urah je bil rajni. H pogrebu se je zbrala vsa občina. Močno so bile zastopane tudi vse sosedne občine. Triji duhovni in en brat-kapucin so vodili kondukt. Vsi so edini v tem, da takega pogreba Planina še ni videla. Bilo je nad tisoč udeležencev. Bil pa je ranjki tega vreden. Bil je ljubljenc ne samo starišev bratov in sester ampak tudi vseh občanov. Domači dušni pastir mu je govoril nagrobno. V imenu mladeničev pa je vzel od njega slovo njegov prijatelj Kopal France.

— Doberdob. Dne 30. januarja je bil izvoljen za župana Gergolet Jožef, za podžupana pa Gergolet Anton in Frandolič Jožef. Cel Doberdob je praznovalo ta važni dan. Dne 2. tm. pa smo imeli gospodarski shod, kateri je dobro uspel.

— Iz Lokovca na Kanalskem. V novi občinski svet so bili izvoljeni: za župana Jakob Vončina, za podžupane: Franc Gorjup, Josip Murovec, Leopold Kolenc in Ivan Šuligoj. Starešine: Josip Podgornik, Franc Šuligoj, Karlo Vončina, Jakob Vončina (brata), Matevž Šuligoj, Anton Šuligoj (tudi brata), Anton Vončina, Jakob Šuligoj, Franc Humar in Franc Šuligoj. Slučajnosti ni bilo nikake, kakor samo, da so večinici ostali v manjšini in manjšinci v večini. In sicer so volilci volili kandidate z hišnimi številkami, zato pa so kandidati z veliko večino glasov propadli, a so dobili večino manjšinci z glasovimi dva do šest večine.

— Biljana. Tik pred zaključkom starega leta smo imeli po 7 letih spet občni zbor bralnega društva »Lipa«, ki je začelo zopet pridno delovati. Občnega zbora se je udeleželo okoli 60 oseb, skoro samih fantov. Le par starejših mož je svoje navzočnostjo pokazalo zanimanje, za naše društvo, ali upamo da se bodo vsi vzdržali in pristopili k društvu. Tudi šteje naša »Lipa« do sedaj že 7 članic, in upamo, da bodo naše dekleta in žene vse pristopile k društvu in s tem vzpodbudile zanikrne može!

— Iz Ozeljana. V nedeljo dne 5. januarja t. l. smo položili v prerani grob našega nadučitelja g. Davorina Čenčiča. Moža, ki je skozi 35 let neumorno deloval na polju izobrazbe. Moža, ki je v teh težkih časih bodril našo mladino in ji polnil srca z čutom do našega milega naroda. Kjer je mogel, tudi v nevarnosti za lastno existenco, je blagopokojnik pokazal, da ljubi svoj narod, da ljubi našo mladino za katero je z največjo vneto in disciplino deloval, dokler ni podlegel kot žrtev svojega poklica. Da je bil pokojni Davorin čistan in spoštovan nadučitelj, je pokazal veličastni pogreb. Ob odprtem grobu je v slovo govoril njegov sorojak nadučitelj g. Alojzij Urbančič. Bodi pozdravljen dragi Davorin! Ozeljanci se bodo hvaležno spominjali moža, ki je padel kot žrtev za izobrazbo in ogrevanje narodnega čuta naše mladine. Pokojnikovim gg. hčerkam pa izraz našega najglobkejšega sožalja.

— Iz Šebrelje. Dne 1. februarja 1922 so se pri nas vršile volitve župana. Za župana je izvoljen dosedajni župan Anton Rejec. Podžupani so: Janez Lapanja,

Janez Vojska, Franc Klemenčič in Janez Černilogar v Šebreljah in Franc Lapanja v Jageršček. Takoj po dokončani volitvi se je vršila seja, pri kateri je bil predložen v odobrenje obč. račun za leto 1921; videli smo, da so govorice o precejšnem občinskem dolgu popolnoma nevtemeljene, ker je občinskega dolga resnično le okoli 400 L. Toliko v pojasnilo tistim, ki so na dan volitve o tem volilce napačno obveščali. Iz tega smo razvideli, da je bila občina Šebrelje dosedaj v dobrih rokah. Občinar.

— Iz Volč. Dne 30. t. m. je bila sklicana seja novoizvoljenih starejšin. Med enajsterimi okoličanskimi starejšinami je bil enoglasno izvoljen za župana Fon Tomaž, posestnik iz Kozaršč, št. 23. Iz manjšinske stranke je dobila pri volitvah občina Volč le 4 občinske zastopnike. Dne 2. t. m. je bila sklicana prva seja, pri kateri je bilo sklenjeno, premestiti občinski urad iz Volč na Kozaršče.

— Gojače. Občinske volitve v obč. Gojače so se izvršile povsem mirno. Za župana je bil izvoljen enoglasno G. Čermelj Jožef, sin Antona Čermelj, posestnik. Novi župan je mlad mož, kar je tudi prav; vsuod naj bi tako bilo! Iskrena želja mladega župana je, da se blagor občine dvigne, zboljša, prevstroji, pri čemur ga bodo brezdvomno vrli in zbrani može vselej in povsod podpirali.

— Štjak. (Izvolitev župana). Že mnogo pred volitvami se je opazalo močno vrvenje nekaterih; pogostoma so se zapletali v razne govore, ter tako izkušali zvedeti mnenje ljudi — drugo ni bilo slišati nego v volitvah. Ta ki so trepetaje pričakovali usodnega dne. Mnogo so govorili in skleпали med ljudstvom, tako, da so si bili svesti svojih stoličev. — Toda izmозgano ljudstvo ni poslušalo takih, ki so mu gradove zidali, ampak začelo je premišlevati, preudarjati svojo usodo, — pogledalo je v preteklost, ter se prepričalo, da si mora ustvariti novo pot, po kateri naj bi prišli do blagostanja. Poživela se je socialno gospodarska misel, ki je dala povod današnjemu izidu. Pametno starešinstvo je razmotrivalo ter dne 30-1-22 enoglasno postavilo na krmilo občine delavnega, značajnega, gospodarsko nabreženega moža Pačkar Ivan za župana.

— Sv. Lucija. Pri volitvi županstva občine Sv. Lucija ob Soči dne 2. svečana 1922 so bili soglasno izvoljeni sledeči starešini: 1. Mikuz Anton, Sv. Lucija hšt: 37 — župan; 2. Skrt Franc, Sv. Lucija hšt: 64 — I. vi podžupan; 3. Breščak Matevž Modrej, hšt: 31 — II. gi podžupan; 4. Kovačič Jožef, Bača hšt: 36 — podžupan; 5. Kriveč Ivan, Modrejce hšt: 3 — podžupan; 6. Balog Franc, Idrija hšt: 28 — podžupan; 7. Hvala Anton, Slap hšt: 17 — podžupan; 8. Kragelj Rudolf, Lom tolm. hšt. 78 — podžupan; 9. Fratnik Jožef, Log hšt: 57 — podžupan.

— Iz Vel. Žabej. Pri občinskih volitvah dne 15. t. m. prodira je pri nas večinska stranka z vsemi 15 kandidati. Da je zamogla prodreti na celi črti, je pripisati zavednosti in discipliniranosti volilcev. Imeli smo namreč še drugo strančico takimenovanih »starostrujarjev«, kateri so z gotovostjo računali, da si — kot manjšinska stranka — pribor 3 mandate, toda predvidena sloga in edinstvo od strani večinske stranke, nam je bila porok — popolne zmage. »Starostrujarji« so si toraj priborili največ do 20 glasov, a večinska stranka največ 73 glasov. Velikozabejci so se toraj tudi to pot pokazali — kot pri državnozborskih volitvah — zrele, složne in zavedne može, za kar se jim občinski zastop na čelu župan, tem pojem najtopleje zahvaljuje.

— Iz Ročinja. Z veliko večino glasov je bil izvoljen za župana Dugar Ivan posestnik v Ročinju. Imamo zaupanje v njega. Župno gledamo vsi novega župana, od katerega pričakujemo, da bo županoval v splošnem blagru. Zato krepko in odločno na težavno delo za rešitev gospodarskih, kulturnih in socialnih problemov razdvojenega Ročinja.

Politika.

— Angleško posojilo Avstriji. »Westminster Gazette« pravi, da bo angleška vlada kmalu razpravljala o posojilu 2.500.000 šterlingov Avstriji.

— Agrarna reforma na Bolgarskem. V svoji zadnji seji je bolgarsko sobranje sprejelo v zadnjem čitanju zakon o agrarni reformi. Po novem zakonu noben poedinec ne sme imeti več nego štiri hektarje zemlje; rodbina, odnosno rodbinska zadruga pa ne sme imeti večje posestvo nego 30 hektarjev. Vse kar ima sedaj poedinec, oziroma kakor, rodbina ali zadruga več, bo vlada razlatala in razdelila med one, ki še nimajo svojega posestva. Obenem je skupščina odobrila tudi vse že izvršene ekspropriacije.

— Čehi posojajo Avstriji. Čehoslovaška je izročila nemškoavstrijskemu fi-

nancnemu ministru 130 milijonov čehoslovaških kron kot prvi obrok posojila 500 milijonov kron, ki se bo amortiziralo v 20 letih in ga bo Čehoslovaška izplačala, čim bo poslanska zbornica odobrila tozadevni predlog.

= V Nemčiji divja stavka, ki se je te dni še povotila. Berolin je v temi. Premoga primanjkuje.

= Ruskim beguncem dovoljena vrnitev v domovino. Listi javljajo iz Moskve, da izdeluje moskovska vlada načrt, po katerem bodo imeli ruski begunci v inozemstvu, ki se niso borili z orožjem proti sovjetski vladi, pravico, da se zopet vrnejo v Rusijo, ne da bi se jim delale kakšne sitnosti.

Dospete so računice za ljudske šole I. II. in III. zvezek. Knjigarna Kat. tisk. društva, Gorica, Montova hiša.

Domače novice.

+ **Smrtna kosa.** Pljučnici je podlezel v nedeljo ob 9. uri zvečer kaplan-katehet v Tolminu preč. g. France Kandus komaj 29 let star. Ves Tolmin žaluje za njim. France, mir Tvoji zlati duši! Žalujemo ostalim naše iskreno sožalje!

+ **Grobovi tulijo.** Zaznamovati moramo zopet eno izgubo med našimi mladimi vrstami, ki nas navdaja z žalostjo, če pomislimo, kakor pada cvet za cvetom. Včeraj jutraj so našli na postelji mrtvega vzornega mladeniča, dijaka Vencelja Šonca. V cvetu svojih let nas je zapustil. Dovošil je bil 6. gimnazijo v Gorici in se je pripravljal privatno za maturo. Rojen je bil 1. 1902 v Rihemberku, pristojen in bivačo v Dobrovem v Brdih. Njegova iskrena želja, da bi končal svoje učenje in se posvetil na delo med narodom, se ni mogla izpolniti, smrt mu tega ni dopustila. Mi, ki stojimo ob njegovem grobu in občutimo spricho njegove mladosti dvojno bridkost, mu kličemo: Mil si nam bil in drag in težko se poslavljamo od tebe! Izprosi za nas in naš rod nad zvezdami srečnejše bodočnosti, ko ti ni bilo dano, da bi se na zemlji boril zanjo.

+ **Udeležencem socialnega tečaja Kmetске in delavske zveze v Gorici.** Opozarjamo vse udeležence socialnega tečaja, ki so se slikali, da so slike in razglednice že izgotovljene. Slika stane: lir 8. Razglednica: lir 1.20. Udeleženci socialnega tečaja se pozivljajo, da prijavijo podpisane tajištvu Kmetске in delavske, ali želijo obe sliki, ali samo eno, in sicer katero (iz Kostjenjvice ali iz Malega doma) in koliko razglednic. Denar za slike in razglednice naj pošljejo na naslov podpisanega tajištva. Opozarjamo vse udeležence soc. tečaja, da sicer to čin prej. Tajištvo K. in D. zveze.

+ **Volitve na Vojskem pri Idriji.** Volilcev je bilo 173. Volilo jih je 89 od teh 89 volilcev je bilo 72 kandidatov. Izvoljenih jih je 15 in sicer večina novih, ki niso bili še v obč. odboru.

+ **Ajba.** Pri občinskih volitvah v tuk. občini je dobila vseh 15 starešin narodna stranka.

+ **Neka oseba je izgubila dne 3. t. m.** ob jutranjem vlaknu na postaji pri Sv. Luciji zlato zavratno verižico z neko sliko. Kdor jo je našel, naj jo odda proti primerni nagradi v župnišču pri Sv. Luciji.

+ **Mestno županstvo in okrožni zdravstveni zastop v Idriji razpisujeta** službo občinskega zdravnika. Letna plača L. 12.000 poleg tega lepi dohodki od privatne in zobozdravniške prakse ker je v Idrijskem sodnem in političnem okraju samo eden zdravnik. Pogoji popolno znanje slovenskega jezika. Prošnje je vložiti do 10. sušca 1922 pri »Mest. županstvu v Idriji«.

+ **Izgubil se je dne 2. t. m. ne ve se** kam 18 letni Melink Jožef iz Krasnega, obč. Kojsko. Mladenič je močne postave, blond, oblečen v plavkaste hlače, jopič rjav, govori slovensko in nekoliko italijansko. Kdor bi zanj vedel, je naprošen sporočiti njegovemu očetu Ignaciju Melink, zid. mojster, Krasno p. Kojsko. Stroške radevolje povrne.

+ **Nova dela pri železnici.** V kratkem začno širiti in daljšati kolodvor Podbrdom, tako, da bodo več hiš podrli. Postaja je takozvana končna postaja in velike važnosti. Menda bodo tudi napravili pripravo, da se bo lokomotiva lahko obrnila, da ne bo vlak hodil v Gorico rakovo pot. Hkratu se začne v kratkem nova železnica pri Sv. Luciji. Predre se hrib sv. Mavra, t. tunel pojde nekako pod pokopališčem in se prikaže na dan pri Modrejcah. Tir pojde na levem bregu Soče. Veliko inženirjev prejšnje Avstrije je tu zaposlenih.

+ **Iz Bovca.** Za župana v Bovcu je bil dne 30. januarja 1922 izvoljen gospod Anton Durjava.

+ **Pomožni zavod za zaščito vojnih** odškodovancev v Gorici. Gorica, ulica G. Carducci št. 6. Pomožni zavod za

zaščito vojnih odškodovancev v Gorici (vstanovljen po okr. sodnji v Gorici), nam poroča, da se je z odlokom okrajne sodnije v Gorici z dne 30. decembra 1921 Pres: št. 235-25-21 njegov delokrog raztegnil na vse občine goriškega sodnega okraja. Zavodni urad v Gorici, ulica G. Carducci št. 6 (dvorišče) bo odprt za stranke od sedaj naprej od 9. do 11. zjutraj in od 3. do 4. pop.

Jugoslavija.

i. **Petlinarski bankovci.** Finančno ministrstvo je sporazumno z Narodno banko začelo z 20. januarjem l. l. jemati iz prometa novčanice državnega izdaja po pet dinarjev — 20 kron. Od tega dne dalje teče desetmesečni rok, in sicer šest mesecev za izmenjanje novčanice pri podružnicah in centrali Narodne banke kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ostale štiri mesece pa se novčanice izmenjajo le pri centrali Narodne banke v Belgradu.

Na to opozarjamo vse one, ki so morada v posesti takega denarja.

j. **Kraljeva pot v Dalmaciji.** Meseca marca poseti kralja njegova zaročenka Marija s svojo materjo. Obiskali bodo Beograd, od tam pa se bodo podali preko Sarajeva v Dalmacijo, kjer bodo ostali dalj časa. V Dalmaciji se pripravljajo za sprejem kralja in njegove zaročenke velike slovesnosti. Posebno slovesen bo sprejem v Dubrovniku, kjer se nastani kralj v staroslavnem knežjem dvoru. Iz Dubrovnika bo obiskal kralj tudi Split in Šibenik.

j. **Romunsko-jugoslovenska meja končno začrtana.** Romunsko-jugoslovenska komisija za odločitev meje se je sestala v Temišvaru in je končno začrtala jugoslovensko-romunsko mejo. Meja odgovarja določbam sevrske pogodbe, toda tri občine so bile prisojene Romunski, in druge tri Jugoslaviji.

Tone in Jože.

Tone. Buh dej dobr dan, Jože.

Jože. Buh ga dej, no. Ben, kje shodu telk časa?

Tone. Kdu je mogu von s hiše? Sniga je telkaj... jest sm mislu, de ga je tud u Garic. Zdej ka sa volitve von, je tud snig skapnu z Bombičem vred.

Jože. Pabej mi, ka bulje biš kat jest, kdu je zdej za žepana tlele u Garic?

Tone. An gaspud, ka mu pravje bona. Ime ni lih faj, ma mož je vendar kat se tiče.

Jože. Ben, bō zdej bujš za Slabejnec?

Tone. Se vi, de bo bujš, kmahtu bo prav dabra, če bamā vsi na ta način dilal, kot tist fanti, ka sa jih tku petē srbije, de sa moral za vsaka cina plesat. Zendarji pa jim nisa til davallit, če na vabe-sije ana bandera na vrata. Pa sa šli jen sa vabeisl ana von s papirje narjena. Druj kat boda na kamanda trikrat »živja garapoldi« zavpil, holt kar bu kdu vod neh hotu. Tak Slavejnci sa vsakemu prov pa gadu.

Jože. Ben tuste je pa grda. Kar je za reč, je pa za reč.

Tone. Ti men tu pravš. Taje Mica je pa un dan na štacionu prasila za karta: »Prega šenior, una karta per Garicia!«

Jože. Tega ti pa ne berjem.

Tone. Kokr češ. Če boma Slavenci tak, de bomo sam plesal, pa Lahom prste lizil, adijo mondo. Nazadnje bo samu še kešna stara baba slavejnku gavarila.

Jože. Jest bom baral maje ta stara. Jen tud je bom okregav, če je ris. No, taku hedu pa tud na bō s Slabejnec kot ti pravš.

Tone. Deb le na blu. Sej sa še pa metn med mladmi ludmi.

Ta prestan tidn je biv šučialn tečaj u Garic. Muj sin je tud biv zravn. Zdej se drži kot dohar pa neč kej na prvi. Samu tu je djav, de sa jim pavidal, de je ved na3 samih vadvisnu, če bo za nas dabra al slaba. Dilat morma na tu.

Jože. Tud jest sm anmal slā. De blu le tku. Tu boma bidl pavidal andrujkat.

Tone. Pa andrujkat. Dabra se imaj Dans se m' mudj.

Jože. Men tud. Z Bugam!

Novoizvoljenim županom

1. Novozvoljeni župani, ki od ljudstva ste pozvani voditi »občinski voz« v duhu čustev skoz in skoz. Slogo v občinah gojite in razdorov se zognite. Vse naj družj trdna vez, bratstvo vladaj črez in črez.

2. Da Vas bomo vsi poznali in v spominu obdržali, čaka Vas še ena pot: k Jerkiču, - da ne bo zmot. Tam se slikať vsi pustite, prej, če stari, se obrite, ker pa mladih je največ, delo to jim bo odveč. Zbirko vsi bi radi imeli vseh županov v tej deželj: naj tedaj vsak poskorbi, da se slikati pusti.

Fotograf Jerkič, Gorica, Corso Verdi 36.

Društva.

d. **Bralno društvo »Gorska Vila«** v Podbrdu priredi dne 12. februarja (v nedeljo ob 17 h v prostorih g. Tomazja Grohar (pri postaji) ljudsko veselico. Po veselici prosta zabava s plesom in šaljivo pošto. K obilni udeležbi vabi odbor.

Koledar.

Februar 28 dni.

- 12. **Nedelja:** 1. prepel. (O delavcih v vinogradu).
  - 13. **Ponedeljek:** Katarina, dev.; Jordan, sp.
  - 14. **Torek:** Valentin, muč.; Zojil, sp.
  - 15. **Sreda:** Favstin in Jovita, muč.
  - 16. **Četrtek:** Julijana, dev. muč.
  - 17. **Petek:** Donat in Tor., muč.; Konstancija.
  - 18. **Sobota:** Simeon, škof; Flavijan, šk.
- Dne 12** izide solnce ob 7. uri 10 minut, a zaide ob 5 uri 22 m.
- Dne 12** je lunin ščip ob 2. uri 17 m zjutraj.

„Jadranka“.

V Trstu izhaja list »Jadranka«, ki je menda precej razširjen; ta list je prinesel lansko leto histeričen spis »Za samostanskim obzidjem«, ki je v pravem pomenu besede literaren »šund«. V tem »šundu« popisuje pisateljica neko prismojeno, z ženskimi možgani pojmovano, meniško ljubezen, plod histerične fantazije. Ne samo, da to ni resnično, naravnost nemo goče je. In če bi tudi moglo biti resnično, ni to hrana za naše zdravo ženstvo. Od vzvišenega do smešnega je en korak. Težki duševni problemi zahtevajo dobrega peresa, če ne postanejo solzav nestvor, podoben nemški krajcarski literaturi. Človek, ki ne pozna samostanskega življenja, samozatajevanja, askeze, bi mislil po tem spisu, da so vsi menihi za samostanskim obzidjem, samo radi kake nesrečne ljubezni in ne delajo drugega kot »ohajo« in »ahajo«, pišejo neslane dnevnike in jih dajejo brati od literature pokvarjenim ženskam. Kaj pa ima žensko glasilo z možkami samostani? Resno žensko glasilo ima dovolj drugega lepega, resničnega in do-

brega povedati. Take histerične spektakularije ljudstvo samo zastrupljejo. Če je Jadranska mnenja, da žensko vprašanje še nikakor ni rešeno, čemu se ukvarja z vprašanji moških, celo z vprašanji duhovnega stanu. Letos se je lotila duhovniškega celibata. Spis kar žari od ignorancie in duhovništvo mora biti pogubljeno radi ženskega vprašanja, ker se ne sme ženiti! Saj razumemo in vemo, da je čisto naravno, da tisti, ki se ne more povzpeti višje kot do meniške ljubezni in oženjenih duhovnikov in je vse njegove ugodje v seksualnem življenju, tudi ne more razumeti askeze, odpovedi in drugih stvari, ki presegajo njegove duševne zmožnosti. Kaj vé tak človek o bojih, o premagovanju, o vzgoji značaja, o posebni milosti? Ne bom se prepiral z »Jadranko« in z njeno I. M., ker bi bilo gotovo brezuspešno in povdarjal, da poleg vsega kritizira vzgojo moškega duhovniškega naraščaja in da slika duhovnike vsled celibata za strašne grešnike in božjeropnike, ki po neki legendi, ki jo I. M. jemlje kot dejstvo, kar tlakujejo pekel. Hotel sem samo ugotoviti dejstvo in opozoriti na to. Ali dela to list iz namena ali iz neumnosti, vseeno, on kaže izrazit materijalističen proti cerkven duh, da ne vzamemo v obzir proti slovniškega, nelogičnega in neesetičnega duha, v to so poklicani drugi. Boj šundu, boj histeriji! »Jadranska« naj raje ženske uči kako se »preganjajo ušivim glavam gnide«.

(Prešeren.)

Na ta način vsaj ne bo poneumnjevala našega ženstva in sama ozdravila, kar ji od srcā želi za blagor naroda vnet Slovenec.

Ta dopis smo prejeli in ga pričbimo, ker moramo pač že enkrat podreti solzovo stališče, da je vsaka zapisana in natisnjena beseda v naših razmerah dobra! Treba bo pričeti izbirati, pardoniranje na desno in na levo ne bo več na mestu, če ne se bomo smešili pred svetom. Piše naj pisatelj, pesnikuje naj pesnik, politizira naj politik, duhovnik naj razpravlja o celibatu, če že hoče, ženska pa o modi in o drugih, v njeno področje spadajočih stvaréh. Res ne moremo predpisovati ne »Jadranci« ne komu drugemu, o čem naj piše, če tudi o prekomorski trgovini, a isotako nam bo »Jadranka« enkrat za vselej oprostila, če smo tudi mi tako svobodni, da izražamo svoje mnenje o nji. Čudimo pa se, da je ta dopis došel tako pozno med tem ko se je s pazljivim očesom iskalo pogreškov vse drugeje. — Vsem: brez zamere: — Ur.

Odbor društva Skalnica v Gorici be imel dne 12. febr. ob 5 pop. v društvenih prostorih sejo. P. n. odbornice naj se udeležijo polnoštevilno!

Tužnim srcem naznanjamo, da je umrla po dolgi in mučni boleznj

Berta Kreševac

v 25. letu svoje starosti. Pogreb se bo vršil dne 9. februarja ab 3. uri popoldne iz hiše žalosti via Brigata Pavia.

Družini Kreševac in Siligoj.

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš preljubi sin in brat, gospod

FRAN KANDUS

kaplan,

katehet na učiteljšču, meščanski šoli itd. v Tolminu po kratki in mučni boleznj, previden s svetimi zakramenti, včeraj, v nedeljo, ob 9. uri zvečer, v 29. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v sredo v Tolminu, ob 10. uri,

TOLMIN-OPČINE, dne 6. februarja 1922.

Žaluojača mati, bratje in sestra.

Ostalo je v zalogi še nekaj stotin iztisov knjig »Goriške Matic« (Koledar, Zabavna knjižica, Gorske pravljice). -- Oddajo se po **L. 2 vse tri knjige.**

„Goriška Matica“.

Zadružna zveza

(prej Goriška zveza v Gorici)

vpisana zadruga z omejeno zavezo
je osrednja organizacija vseh goriških zadrug.

Pisarna v Gorici

Corso Verdi št. 32, I. nadstropje.

Urađuje ob delavnikih od 8. do 12. predpolne in od 2. do 4. popoldne. Ob sobotah in dnevih pred prazniki je urad popoldne zaprt.

Dr. E. D'Osvaldo Gorica

Piazza Grande Travnik 6.

Specialist za očesne bolezni.

Perfekcioniran na dunajskih klinikah.
Sprejema od 9-11 predp. in od 3-5 pop.

Dr. A. Grusovin

specialist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože.

Sprejema od 9-11 in od 3-5 ure.
Gorica (Piazza grande) Travnik hiša Paternoff.

V. BOMBIG

železnina

Gorica - na Travniku št. 19. - Gorica.

KUPUJEM VSAKOVRSNE KOŽE, kakor: lisičje, kunine, jazbečeve, podlasičje, zajčeve, dihurjeve, vidrine i. t. d. po najvišjih cenah.

ANTON TERPIN in Comp.

nova zaloga

manufakturnega blaga

v Gorici, Via Rastello št. 10

se priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi za mnogobrojen obisk.

Cene brez konkurence.

Na drobno! Na debelo!

BRUNO SAUNIG - GORICA

Via Carducci 3 — Telefon št. 162 — Via Carducci 3

Na debelo!

Usnje
čevljarске in sedlarske
potrebščine
vrvi
Tržaški biči, bičevniki
Pasovi
Glavno zastopstvo Cavalier-Crema.

Sveče

Kadila
Vosek

Nakupuje čebelni vosek po
dnevni cenah.

Na drobno!

Splošno znana in starodavna
Zaloga olja in mila
dobroznane trgovine

Viktor Toffoli

Via Garibaldi (prej Via Teatro) št. 16

je otvorila svojo podružnico

v Semeniški ulici št. 10.

Olje-Milo-Sveče itd.

najboljše kakovosti.

Cene brez konkurence.

V nadi, da bo slav. občinstvo z mojo postrežbo popolnoma zadovoljno, se nadejam mnogobrojnega obiska.

Viktor Toffoli.

Nevesie pozor!

Na domačo
tvrđko

Andrej Maurič

GORICA ul. Carducci št. 11 (prej GOSPOSKA ul.)

Velika zaloga manufakturnega blaga, volne, žime, bombaža, zmeti.

Ravno došla velika množina moškega in ženskega sukna, in raznovrstnega perila, kakor tudi svile.

Postrežba točna in solidna!

Neveste pozor!

Knjigarna Kat. Tisk. Društva
Gorica, Via Carducci 2.

NA DEBELO!

Šolski zvezek

(Spisovnice lepopisnice)

Risanke,

Pisemski papir

(v veliki izbori)

Papir uradni, trgovski ovojni itd.

Cigaretni papir

Excelsior, Abadie, Oleschan Union
za večje množine poseben popust.

Cene konkurenčne

Knjigarna Katol. Tisk. Društva
Gorica, Montova hiša.

NI DROBNO!

Peresa, črnilo, svinčniki
v veliki izbori

Rožni venci, nabožne slike

Tiskovine za cerkvena oskrbnitva
in županstva

Tuš, barve, risarski papir, pro-
zoroi papir Lichtpanspapier

Trgovske (poslovne) knjige (glavne,
pomožne blagajniške knjige itd.

NOVE HARMONIKE »Lubas« trivrstite zelo okusnega izdelka so na prodaj Via Croce št. 6 nasproi »Solskemu Domu«.

Naznanjam slav. občinstvu, da mlin v Vipolžah deluje redno vsaki dan; ima stopo (aparati) za obdelovanje ječmena. Moka je na prodaj po zmernih cenah. Priporočam se

Jasnič Vincencij.

KAMIONI v najboljšem stanju se prodajo štirje skupaj ali posamezno po L. 10.000. vsak. Via IX. Agosto 11.

KDOR ŽELI kupiti hišo (pri šrangji) na solkanski cesti, katera se ima zgraditi, naj se oglasi pri Mozetiču, gostilna, Solkan.

STANOVANJE eventuelno tudi hrano dobita dva gospoda pri zavedni slovenski rodbini v severnem delu mesta. Več pove upravnitvo »G. Straže«.

KROJAŠKI POMOČNIK za malo boljše in za veliko navadno delo išče mesta. Nastop takoj. Prijazne ponudbe na upravo »Straže« pod »Vestem«.

NA PRODAJ SO RAZLIČNI MOTORJI od 2 do 25 HP bodisi na bencin, nafto ali gas, med temi tudi na vozovih, ter 1 parni stroj. Brata Brešan-mehanična delavnica - Podgora.

Išče se mladega tehnika veččega slovenskega in italij. jezika v govoru in pisavi. Ponudbe na upravo »Goriške Straže«.

NA PRODAJ JE POSESTVO z dvema hišama in trgovino na zelo prometnem kraju na goriškem. Vprašanja na upravo »Goriške Straže«.

Generalni civilni vice - komisariat v Gorici

Št. 6813/B.

Gorica, dne 28. jan. 1932.

Razglas.

Družba »Cementi Isonzo« je predložila redno vlogo za potrditev enega kamnoloma za »marna« in ene vzpenjače v Anhovem (Salona d'Isonzo).

Radi tega se bo vršilo dne 27. febr. 1922 ob 10. uri dop. komisijski pregled v smislu par. 29. Ind. Reg.

Vsled tega vabijo se vsi mejaši in vsi interesi, ki bi imeli kak vgovor, da tega predložijo pisмено ali ustmeno pri podpisnem komisarijatu do 26. februarja 1922, ali pa pri komisiji na dan pregleda na licu mesta.

Ugovore, ki bi se jih ne predložilo pravočasno, se ne bo vzelo v poštev in se bo ugodilo brezpogojno gori imenovani družbi, v slučaju, da ne nastanejo uradni ovire.

Tozadevni načrti so na vpogled pri podpisnem med uradnimi urami do dneva pred komisijskem pregledom.

Generalni civilni vice - komisar: podp. Maggioni.

LEPA PRILIKA. V Avčah je na prodaj za jako ugodno ceno hiša s zemljiščem, pripravna za trgovino ali kako obrt. Natančnejša pojasnila v Gorici, ul. Pavla št. 10. (v delavnici).

PISALNI STROJ znamka »Adler« v dobrem stanju je na prodaj. Nastov pove uprava »Goriške Straže«.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke

:: V GORICI ::

Corso Verdi „Trgovski Dom.“

Telefon št. 50.

Brzojavni naslov:
Ljubljanska banka.

Delniška glavica
SHS kron

CENTRALA:

Rezerva SHS
kron

50 MILIJONOV.

LJUBLJANA.

45 MILIJONOV.

PODRUŽNICE: Brežice, Borovlje, Celovec, Celje,
Maribor, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8¹/₂ - 12 in od 3-5.

Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne urađuje.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica

Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posojilnica)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenkart & Rymann, vsakovrstno blago za poročence, kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

Cene zmerne!

Josip Kerševani

mehanič in puškar

v Gorici, Stolni trg 9, desno.

Zaloga raznih šivalnih in kmetijskih strojev, dvokoles, pušk in samokresov, ter vsih posameznih delov, spadajočih v mehanično in puškarsko stroko. Strokovni, brezplačen ponk v umetnem vezanju in krpanju.

Lastna delavnica in popravilnica, Stolni trg 5,
Poniklanje in lakiranje v vsaki barvi.

Priporočam vsakemu Original Mundlos šivalne stroje, ker so najbolj zanesljivi, za te jamčim 15 let.

